

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Csp/245/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118218609
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8118218609.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: W. Š., nar. X.X.XXXX, bytom C. XX, XXX XX Ž., právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., IČO: 36234176 so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, právne zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, o vydanie bezdôvodného obohatenia 166,33 € a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 166,33 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 10.03.2019 až do zaplatenia, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

V tejto časti konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške týchto trov.

II. Žalobu v časti určenia, že zmluvná podmienka uvedená v Úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia a.s., k zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 6709023426 zo dňa 13.09.2017 v § 5 Hlavy 5. Podmienky splácania úveru v znení:

„Ak dôjde k zosplatneniu úveru podľa § 2 písm. a), b) a c) Hlavy 6., musíte nám aj odo dňa zosplatnenia hradiť úrok dohodnutý v zmluve pre prípad riadneho splácania úveru, a to až do doby úplného vrátenia úveru.“

je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, zamieta.

V tejto časti konania je žalobca povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške týchto trov.

III. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia a.s., k zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 6709023426 z 13.09.2017 nachádzajúca sa v § 1 Hlavy 11. Sankcie účtované v dôsledku Vášho omeškania v znení:

„Ak sa omeškáte s úhradou splátky, máme právo Vám vyúčtovať a Vy ste povinný nám uhradiť poplatok za upomienku vo výške 5 EUR v prípade prvej upomienky a 12 EUR v prípade druhej a ďalšej upomienky.“

je v časti týkajúcej sa sumy za druhú upomienku pre jej neprijateľnosť neplatná. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia a.s., k zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 6709023426 z 13.09.2017 v § 2 Hlavy 11. Sankcie účtované v dôsledku Vášho omeškania v znení:

„Ak sa omeškáte s úhradou splátky, máme právo Vám vyúčtovať zmluvnú pokutu vo výške 17 €, ktorú musíte uhradiť.“

je pre svoju neprijateľnosť neplatná.

V tejto časti konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške týchto trov.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom došlým súdu dňa 31.12.2018 sa žalobca domáhal na žalovanom:

O vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 166,33 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy,

O určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v nasledujúcom znení - Ak dôjde k zosplatneniu úveru podľa § 2 písm. a), b) a c) Hlavy 6. musíte nám aj odo dňa zosplatnenia hradiť úrok dohodnutý v zmluve pre prípad riadneho splácania, a to až do doby úplného vrátenia úveru,

O určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v nasledujúcom znení - Ak sa omeškáte s úhradou splátky máme právo Vám vyúčtovať a Vy ste povinný nám uhradiť poplatok za upomienku vo výške 5 € v prípade prvej upomienky a 12 € v prípade druhej a ďalšej upomienky.

O určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v nasledujúcom znení - Ak sa omeškáte s úhradou splátky, máme právo Vám vyúčtovať zmluvnú pokutu vo výške 17 €, ktorú musíte uhradiť.

1.1. Žalobca v návrhu na začatie konania uviedol, že jeho žaloba sa týka zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretej ním ako dlžníkom so žalovaným ako veriteľom dňa 13.09.2017 na základe, ktorej mu bol poskytnutý úverový rámec vo výške 2 000 €. Pokiaľ ide o úverovú zmluvu, táto sa riadi zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a žalobca má za to, že neobsahuje povinné zmluvné náležitosti vyžadované § 9 ods. 2 citovaného zákona, konkrétne:

O písm. c) - adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

O písm. f) - dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

O písm. k) uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov,

O písm. l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

Na základe uvedených nedostatkov má žalobca za to, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov a keďže mu bol úver poskytnutý vo výške 2 000 € a zaplatil sumu 2 166,33 €, rozdiel 166,33 € predstavuje bezdôvodné obohatenie na jeho úkor.

1.2. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku týkajúcu sa platby zmluvných úrokov aj po predčasnom zosplatnení úveru, má za to, že jej neprijateľnosť spočíva v tom, že veriteľovi patrí zmluvný úrok do splatnosti dlhu a od splatnosti je spotrebiteľ v omeškaní a má platiť úrok z omeškania.

1.3. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky o platbe za upomienky vidí žalobca v tom, že je neprijateľné, aby spotrebiteľ znášal akékoľvek výdavky žalovaného, ktoré mu môžu vzniknúť s vymáhaním pohľadávky a ktoré si dodávateľ sám určil pevnou sumou vopred.

1.4. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky týkajúcej sa zmluvnej pokuty, vidí žalobca v tom, že zmluvná pokuta nebola individuálne dojednaná, pričom poukazuje na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9C/137/2016, ktorým bola takáto zmluvná pokuta už vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním doručeným súdu dňa 25.03.2019 (č.l. 28-33), v ktorom uviedol, že nenastal žiaden z prípadov bezdôvodného obohatenia, preto žalobu považuje v tejto časti za bezdôvodnú. Pokiaľ ide o nedostatok náležitostí zmluvy a to rozklad splátok na istinu, úroky a poplatky poukazuje na rozsudok súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15, ako aj na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR prezentovanú okrem iných aj rozhodnutím sp. zn. 3Cdo/146/2017. K námietke nedostatku uvedenia doby trvania zmluvy a termínu konečnej splatnosti poukazuje na Hlavu 6. § 1, kde je uvedené, že zmluva je uzatvorená na dobu neurčitú a je možné ju písomne vypovedať. Znova poukazuje na rozhodnutie súdneho dvora EÚ vo veci sp. zn. C-42/15, ktorý uvádza, že všetky náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere nemusia byť nevyhnutne obsiahnuté v jedinom dokumente, ale môžu

byť obsiahnuté aj v iných dokumentoch, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere. V prípade tvrdeného nedostatku uvedenia adresy predávajúceho, na ktorej je možno uplatniť sťažnosť alebo reklamáciu má za to, že touto adresou je adresa dodávateľa uvedená v záhlaví zmluvy. V časti žaloby týkajúcej sa určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok poukazuje na to, že na ich určení nie je naliehavý právny záujem a preto by žaloba v tejto časti mala byť bez ďalšieho zamietnutá.

3. Súd vo veci rozhodol na pojednávaní konanom dňa 06.05.2019, na ktorom vykonal dokazovanie obsahom listín tvoriacich súdny spis a zistil nasledujúce:

3.1. Dňa 13.09.2017 bola medzi žalovaným, ako veriteľom a žalobcom, ako dlžníkom uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere - revolvingový úver. Z tejto zmluvy vyplývajú parametre poskytnutého úveru nasledujúco:

O výška úverového rámca - 2 000 €,

O ročná úroková sadzba - 19,24 %,

O výška mesačnej splátky - 2,18 % z výšky úverového rámca (43,50 €),

O RPMN 21 %, pričom zmluva uvádza aj predpoklady použité na výpočet RPMN,

O odplata - 19,24 %,

O priemerná hodnota RPMN - 22,42 %,

O celková čiastka splatná spotrebiteľom 2 208,43 €,

O termín splatnosti splátok - 20. deň v mesiaci.

Zmluva zvýrazneným písmom v osobitnej časti uvádza aj dôsledky nesplácania úveru podľa úverových podmienok a to zaplatenie poplatkov za prvú upomienku 5 €, za druhú a ďalšiu upomienku 12 € a zmluvnú pokutu vo výške 17 €. Súčasťou zmluvy boli aj úverové podmienky spoločnosti Home Credit (č.l. 9-10), ktoré podľa názoru súdu mal žalobca k dispozícii, keďže ich priložil ako prílohu k žalobe, pričom z týchto úverových zmluvných podmienok, ale aj už hneď z ich úvodnej strany jednoznačne vyplývajú následky omeškania so splácaním úveru a to v povinnosti zaplatiť prvú upomienku vo výške 5 €, opakovanú upomienku vo výške 12 € a zmluvnú pokutu vo výške 17 €. Pokiaľ ide o napadané zmluvné podmienky tieto znejú nasledujúco:

O Hlava 5. § 5 Podmienky splácania úveru - Ak dôjde k zosplatneniu úveru podľa § 2 písm. a), b) a c) Hlavy 6. musíte nám aj odo dňa zosplatnenia hradiť úrok dohodnutý v zmluve pre prípad riadneho splácania úveru, a to až do doby úplného vrátenia úveru. Tento úrok už istine neprirastá.

Pokiaľ ide o odkaz na Hlavu VI. § 2 písm. a), b), c) jeho znenie je nasledujúce:

V prípade, že

a) ste sa oneskorili splatením aspoň dvoch splátok alebo ste sa oneskorili splatením jednej splátky dlhšie ako tri mesiace,

b) ste uviedli v návrhu nepravdivé údaje v prípade, ak sa jedná o údaje, ktorú môžu mať vplyv na posúdenie schopnosti splácať úver,

c) bolo začaté exekučné konkurzné vyrovnacie alebo iné konanie na váš majetok, nám musíte celý čerpaný úver na požiadanie splatiť (tzv. zosplatnenie úveru).

O Hlava 11. § 1 - Ak sa omeškáte s úhradou splátky, máme právo Vám vyúčtovať a Vy ste povinný nám uhradiť poplatok za upomienku vo výške 5 € v prípade prvej upomienky, 12 € v prípade druhej a ďalšej upomienky. V prípade, že ide o zaslanie úplne prvej upomienky počas trvania zmluvy, nebude vám poplatok za upomienku účtovať. Bez ohľadu na počet zaslaných upomienok Vám bude poplatok za upomienku účtovaný max. dvakrát za kalendárny mesiac a len za upomienku zaslanú v listinnej podobe. Po zosplatnení úveru vám už nebudú poplatky za upomienky účtované.

O Hlava 11. § 2 - Ak sa omeškáte s úhradou splátky máme právo vám vyúčtovať zmluvnú pokutu vo výške 17 €, ktorú musíte uhradiť. Táto pokuta vám bude naúčtovaná max. jedenkrát za dobu trvania zmluvy.

3.2. Výzvou zo dňa 05.03.2019 (č.l. 24) požiadal súd žalovaného o zaslanie všetkých dokladov a výstupov z registrov, ktorými sa overovala bonita žalobcu. Následne výzvou zo dňa 29.03.2019 požiadal súd žalovaného o preukázanie oprávnených nákladov na upomienky vo výške 5 € a 12 €.

3.3. Na pojednávaní právny zástupca žalobcu zotrval v celom rozsahu na podanej žalobe a argumentácii sa uplatneného nároku týkajúcej.

4. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k nasledujúcim skutkovým a právnym záverom. Z vykonaného dokazovania je nesporné, že medzi stranami sporu došlo k uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme revolvingového úveru, tak ako je to vyššie uvedené. Zároveň nesporné je aj to, že bol poskytnutý úver vo výške 2 000 € a žalobca vrátil sumu 2 166,33 €.

5. Vyššie zistený skutkový stav súd právne posudzoval nasledujúco:

Podľa § 1 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy - Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm.d) zákona č. 129/2010 Z.z. - zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 7 ods.1 zákona č. 129/2010 Z.z. - Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Povinnosť podľa prvej vety sa považuje za splnenú, ak je splatenie spotrebiteľského úveru v celom rozsahu zabezpečené peňažnými prostriedkami alebo cennými papiermi; tým nie je dotknuté ustanovenie § 17 ods. 3 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>>.

Podľa § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. - Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130101.html>>, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130101.html>> sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130101.html>> sa považuje najmä posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa a účelové použitie údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ako tomu v skutočnosti je.

6. Bezúročnosť úveru z dôvodu nedostatočného skúmania bonity. Cieľom § 7 ako aj § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. je, že veriteľ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať (napr. predpokladaný príjem z prejednávaneho dedičského konania, predaja nehnuteľnosti, poistného plnenia a pod.).

Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru.

Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobo ochorie a pod.

Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať.

Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver.

Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii.

Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.

Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (tj. konkrétne

príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

6.1. Podľa NSS ČR sp. zn. 1 As 30/2015 - Dle kasačného soudu je třeba uvedené závěry krajského soudu chápat ve vzájemné souvislosti tak, že součástí odborné péče při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele je také posouzení rozhodujících listin a vynaložení patřičného úsilí, podloženého odborností a profesionalitou, aby byly zjištěny všechny potřebné skutečnosti v nezbytném rozsahu. Proto je nutno dovodit také požadavek na doložení tvrzení dlužníka o jeho majetkových poměrech. Samotné ničím nedoložené prohlášení spotřebitele nemůže vést k řádnému prověření jeho schopnosti splácet úvěr, neboť se dle slov krajského soudu jedná o situace, kdy by osoba jednající s odbornou péčí měla a mohla mít pochybnosti o pravdivosti tvrzených skutečností. Smyslem zakotvení povinnosti poskytovatelů spotřebitelských úvěrů posuzovat úvěruschopnost spotřebitele (§ 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru) je především ochrana spotřebitelů před rizikovými úvěry a dále řešení problému rostoucího zadluženosti domácností (viz důvodová zpráva k zákonu o spotřebitelském úvěru). Povinnost věřitele posoudit před uzavřením smlouvy bonitu spotřebitele představuje pro spotřebitele i určitou záruku, že věřitel bude při poskytování úvěru postupovat tak, aby jej do určité míry chránil před neschopností splácet. Primárním chráněným zájmem je zde ochrana spotřebitele před neodpovědným poskytnutím úvěru, které by vedlo k jeho insolvenční situaci se všemi negativními následky, a to jak ekonomickými v podobě ztráty majetku, tak společenskými v podobě společenské stigmatizace (viz Wachtlová, L., Slanina, J.: Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 99).

6.2. Podľa rozsudku KS v Prešove sp. zn. 20Co/72/2017 - V súvislosti so zisťovaním bonity spotrebiteľa odvolací súd poukazuje na doplňujúci návrh, ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 129/2010 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/>> Z.z., v ktorom sa okrem iného uvádza: „Zámer finančného sprostredkovateľa je často presvedčiť nebonitného klienta, ktorý má problémy s kontrolou vlastných finančných tokov a hospodárením, aby pristúpil na úver, u ktorého je v mnohých prípadoch zjavné, že ho spotrebiteľ nebude vedieť splácať. Finančný sprostredkovateľ je motivovaný zanedbať povinnosť skúmania spotrebiteľovej schopnosti splácať úver vidinou peňažnej prémie za sprostredkovanie a subjekt poskytujúci úver si je vedomý, že v prípade neschopnosti splácať majetok môže siahnuť za pomoci štátneho donútenia na majetkové hodnoty dlžníka, napríklad obydlie. Prípadný argument zo strany veriteľa, že exekúcia majetku u nebonitných klientom je prirodzeným následkom nedodržania povinnosti splácať úver neobstojí. Je tak z dôvodu, že v prípade hrubého porušenia povinnosti skúmať spotrebiteľovu schopnosť splácať úver veriteľom z dôvodu vidiny majetkových hodnôt spotrebiteľa vstupuje veriteľ do zmluvného vzťahu v zlej viere (malé fide), keďže si je dopredu vedomý toho, že spotrebiteľ pri svojej úrovni bonity s veľkou pravdepodobnosťou nebude môcť splácať úver. Veriteľ si je teda vedomý faktu, že hlavnou časťou zmluvného plnenia, ktorú od spotrebiteľa obdrží nebudú splátky úveru, ale poplatky za omeškanie platieb a uspokojenie z majetkových hodnôt spotrebiteľa v dôsledku spotrebiteľovej platobnej neschopnosti. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch možno považovať povrchné skúmanie schopnosti splácať úver bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa v rozpore s odbornou starostlivosťou alebo účelové použitie dokladov o platobnej schopnosti spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej bonity spotrebiteľa, ako tomu v skutočnosti je, aby mu bol poskytnutý väčší úver, ako je schopný splácať.“

6.3. Keďže žalovaný ani na výzvu súdu žiadne doklady o preverovaní bonity nezaslal, nemožno dospieť k inému záveru ako k tomu, že zo strany žalovaného - dodávateľa došlo k porušeniu povinnosti odbornej starostlivosti hrubým spôsobom, čo má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Vzhľadom na tento záver nebolo potrebné zaoberať sa tvrdenými nedostatkami zmluvy o úvere, ktoré by mali viesť k rovnakému záveru.

7. Vzťah medzi účastníkmi konania, tak treba posudzovať ako vzťah z bezdôvodného obohatenia, pričom išlo o plnenie bez právneho dôvodu.

7.1. Podľa § 451 Občianskeho zákonníka

(1) Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

(2) Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 Občianskeho zákonníka - Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka - Ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

7.2. Zo strany žalobcu bola žalovanému poskytnutá suma 2000 €. Ak žalobca vrátil čiastku 2166,33 €, tak výška bezdôvodného obohatenia získaná žalovaným na úkor žalobcu je 166,33 €.

8. Podľa § 517 ods.1 OZ - Dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods.2 OZ - Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods.1 NV SR č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy - Výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

8.1. Splatnosť bezdôvodného obohatenie nie je zákonom upravená. Vychádza sa teda z § 563 OZ - Ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Žalovaný bol na plnenie vyzvaný žalobou doručenou mu dňa 06.03.2019. Plniť mal teda dňa 07.03.2019 a ak tak neurobil, dňom 08.03.2019 sa dostal do omeškania. Výška základnej sadzby ECB v tento deň bola 0,00% ročne a preto výška úrokov z omeškania je 5,00%.

Neprijateľné zmluvné podmienky.

9. Podľa § 53 ods.1 OZ - Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.5 OZ - Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 298 ods.1 C.s.p. - Súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

Podľa § 298 ods.2 C.s.p. - Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

10. K námietke nedostatku naliehavého právneho záujmu na určení neprijateľnosti zmluvných podmienok, poukazuje súd na rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo/233/2017 - Správny je preto právny názor žalobcu, že u žalobcu v postavení spotrebiteľa existuje naliehavý právny záujem na určení neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve vyplývajúci ex lege z § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z.

11. K neprijateľnosti zmluvnej podmienky o platení úrokov aj po predčasnom zosplatnení úveru: Predčasné zosplatnenie úveru vychádza z § 565 OZ - Ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Podstata tvrdenej neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky má podľa žalobcu spočívať v platení úrokov aj po predčasnom zosplatnení úveru, preto sa ňou súd zaoberal z tejto stránky.

11.1. Stratou výhody splátok je stav, keď v dôsledku delikvencie dlžníka, v zmysle omeškania so splnením niektorej splátky a následnej legitímnej žiadosti veriteľa, nastane splatnosť celej neuspokojenej časti pohľadávky naraz, čím sa negujú účinky rozloženia dlhu na jednotlivé splátky. V dôsledku doručenia dôvodnej žiadosti veriteľa o splatenie celej pohľadávky nastáva strata výhody splátok a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť jednorazovo celý zvyšok dlhu. Zosplatnením úveru teda nedochádza k zániku zmluvného vzťahu, dochádza iba k jeho zmene v otázke splatnosti. Je preto len logické, že vrátenie istiny spolu s úrokmi do dňa vrátenia istiny trvá naďalej. Takýto záver napr. vyplýva aj z rozhodnutia Finančného arbitra ČR sp. zn. FA/3952/2014 (uverejnenom v Zbierke rozhodnutí FA ako 17/2015), ktorý

pri výklade § 565 OZ dospel k záveru, že: „Vo svetle vyššie citovaných ustanovení je finančný arbirer toho názoru, že veriteľ má nárok na úroky z úveru z aktuálnej výšky dlžnej čiastky poskytnutej veriteľom a to iba za dobu, po ktorú má dlžník u seba poskytnuté peňažné prostriedky na základe platne uzavretého a existujúceho záväzkového vzťahu.“

11.2. Napádanú zmluvnú podmienku tak súd za neprijateľnú nepovažuje.

12. K neprijateľnosti zmluvnej podmienky týkajúcej sa poplatkov za upomienky a zmluvnej pokuty: Je pravdou, že OS Prešov vo veci sp. zn. 9C/137/2016 rozhodol, že - „Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach k úverovej zmluve č. 6401036765 z 24.01.2014 nachádzajúca sa v § 1 Hlavy 14 v znení: „V prípade omeškania klienta s úhradou splátky je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 5 € v prípade prvej upomienky a 12 € v prípade druhej a ďalšej upomienky. V prípade, že ide o zaslanie prvej upomienky za dobu trvania zmluvy, nebude poplatok za upomienku účtovaný. Bez ohľadu na počet zaslaných upomienok bude klientovi poplatok za upomienku účtovaný maximálne 2x za kalendárny mesiac, a to vždy len za upomienku zaslanú v listinnej podobe. Po zosplatnení úveru už nebudú poplatky za upomienku klientovi účtované.“ je pre svoju neprijateľnosť neplatná.“ OS Prešov tak rozhodol predovšetkým pre netransparentné umiestnenie tejto podmienky s možným finančným následkom na spotrebiteľa iba v Úverových zmluvných podmienkach. V prejednávanej veci sa síce napádaná zmluvná podmienka nachádza rovnako v Úverových podmienkach ale s ich zreteľnou citáciou priamo v zmluve v užšom slova zmysle (teda dokumente, ktorý spotrebiteľ podpisuje).

12.1. Prihliadajúc na vyššie uvedené nemá súd poplatok za upomienku vo výške 5 € za neprijateľný, keďže tento podľa súdu zahŕňa reálne ekonomické náklady na jej vyhotovenie (poštovné cca 1,50 €, náklady na papier, toner a pod.). Rovnako súd poukazuje na § 9 ods.9 zákona č. 129/2010 Z.z. - Od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok, poplatky alebo akékoľvek iné plnenie, ktoré nie sú ustanovené zákonom alebo uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Je teda zrejmé, že dodávateľ má právo nielen na zákonné poplatky ale aj poplatky zmluvné, pokiaľ nie sú zákonom zakázané (napr. § 9 ods.10 zákona č. 129/2010 Z.z.). Podľa § 9 ods.18 zákona č. 129/2010 Z.z. - Veriteľ je povinný na žiadosť spotrebiteľa poskytnúť mu jedno vyhotovenie fotokópie zmluvy o spotrebiteľskom úvere a všeobecných obchodných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru vrátane ich zmien za trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere bezplatne. Za každú ďalšiu žiadosť o vyhotovenie fotokópie podľa prvej vety môže veriteľ požadovať úhrady vo výške, ktorá nemôže prekročiť výšku účelne vynaložených nákladov spojených so zhotovením fotokópie zmluvy o spotrebiteľskom úvere a s jeho odoslaním. Veriteľ na svojom webovom sídle zverejňuje aj všeobecné obchodné podmienky vrátane ich zmien. Ak teda zákon priamo ustanovuje, že za druhú a ďalšiu kópiu zmluvy má dodávateľ právo na úhradu nákladov (bezplatná je iba prvá) s tým spojených a poplatok za upomienku nezakazuje a ani neustanovuje, že upomienka má byť zaslaná bezodplatne pričom povinnosť zaslania upomienky je daná a to pri každej omeškanej splátke (§ 9 ods.11 zákona č. 129/2010 Z.z. - Veriteľ je povinný informovať spotrebiteľa o tom, že nedošlo k splateniu splátky zo spotrebiteľského úveru v lehote jej splatnosti písomne alebo formou krátkej textovej správy (SMS), a to najneskôr do 15 dní odo dňa splatnosti tejto splátky zo spotrebiteľského úveru.), dospieva súd k záveru, že dodávateľ má právo na úhradu nákladov spojených s vyhotovením a odoslaním upomienky. V tomto prípade poplatok za upomienku nie je sankciou za omeškanie ale refundáciou nákladov vyvolaných omeškaním spotrebiteľa. Preto v tejto časti bola žaloba zamietnutá.

12.2. Inak je tomu pri poplatku za upomienku vo výške 12 €. Žalovaný neodôvodnil rozdiel medzi nákladmi na 1. a 2. upomienku, preto súd poplatok za 2. upomienku považuje za skrytú zmluvnú pokutu, čo je netransparentné a takýto poplatok treba zároveň zarátat spolu so zmluvnou pokutou do limitu stanoveného § 3a NV SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia občianskeho zákonníka a podľa , ktorého:

(1) Ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru.

(2) Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov.

(3) Ak sankcie podľa odseku 1 dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa tohto nariadenia vlády.

Podľa § 53 ods.4 písm.k) OZ - Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

12.3. Ak by sa teda spotrebiteľ dostal do omeškania s úhradou splátky pri prejednávanej zmluve, tak sankcie by mohli predstavovať zmluvnú pokutu - 17 €, 2. upomienku - 12 € a úrok z omeškania 5% ročne, čo by pri splátke 43,50 € predstavovalo cca 71,66%, čo nepochybne prekračuje povolený limit 15%.

12.4. V časti poplatku za 2. upomienku a zmluvnej pokuty ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku.

13. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 257 C.s.p. - Výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

13.1. Žalobca v konaní úspešný v časti uvedenej vo výrokoch č. I. a III. Má nárok na náhradu trov konania od žalovaného. Žalovaný v konaní úspešný v časti uvedenej vo výroku č. II. má nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.